

**521****UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 10 września 2001 r.

**w sprawie wytycznych dotyczących trybu i sposobu wykonywania przez okręgowe komisje wyborcze zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu i do Senatu zarządzonych na dzień 23 września 2001 r.**

Na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne dotyczące trybu i sposobu wykonywania przez okręgowe komisje wyborcze zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania

i wyników wyborów do Sejmu i do Senatu zarządzonych na dzień 23 września 2001 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej:  
*F. Rymarz*

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 września 2001 r. (poz. 521)

**WYTYCZNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

**dotyczące trybu i sposobu wykonywania przez okręgowe komisje wyborcze zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu i do Senatu zarządzonych na dzień 23 września 2001 r.**

**1. Zadania w czasie głosowania**

Okręgowa komisja wyborcza powinna zawczasu ustalić szczegółowy plan zadań podejmowanych w dniu poprzedzającym wybory i w dniu wyborów oraz zasady współdziałania z wójtem i burmistrzem (prezydentem miasta). Należy uwzględnić w szczególności potrzebę pilnego wydrukowania i dostarczenia do obwodów głosowania obwieszczeń informujących o zmianach na liście kandydatów, ustalić dyżury w gminach, telefony i faksy kontaktowe, zabezpieczyć środki transportu. W dniu głosowania niezbędne jest pełnienie dyżurów członków okręgowej komisji wyborczej w celu rozstrzygania spraw związanych z wyborami, np. podjęcia uchwały o skreśleniu kandydata bądź unieważnieniu rejestracji listy, a także rozpatrywania skarg i udzielania pomocy w razie zaistnienia nieprzewidzianych sytuacji. Okręgowa komisja wyborcza, dokonując w dniu wyborów skreślenia kandydata z zarejestrowanej listy lub kandydata na senatora z przyczyn wskazanych w art. 153 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786), zwanej dalej „Ordynacją wyborczą”, lub unieważniając rejestrację listy okręgowej z przyczyny wskazanej w art. 153 ust. 3 Ordynacji wyborczej, powinna niezwłocznie przekazać treść stosownego obwieszczenia do obwodowych komisji wyborczych, celem powiadomienia o tym wyborców. W dniu wyborów nie jest dopuszczalne unieważnienie rejestracji listy okręgowej lub kandydata na se-

natora z powodu rozwiązania komitetu wyborczego (art. 153 ust. 4 w związku z art. 103 ust. 3 Ordynacji wyborczej). Niezbędne jest pełnienie dyżurów przez pracowników urzędów gmin w godzinach otwarcia lokali wyborczych, w celu udzielania obwodowym komisjom wyborczym informacji, o których mowa w art. 67 ust. 2 pkt 2 Ordynacji wyborczej.

**2. Przekazanie protokołów głosowania przez obwodowe komisje wyborcze**

Okręgowa komisja wyborcza ustala sposób przyjmowania protokołów głosowania z obwodów i informuje o tych ustaleniach przewodniczących obwodowych komisji wyborczych. Okręgowa komisja wyborcza powinna powiązać organizację odbioru protokołów z czynnościami wykonywanymi przez pełnomocników do sprawdzania zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie. Plan odbioru protokołów przygotowuje się, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego i sprawnego przekazania protokołów ze wszystkich obwodów. Plan sporządza się według następujących założeń:

Protokoły są dostarczane przez przewodniczących obwodowych komisji wyborczych lub ich zastępców bezpośrednio do okręgowej komisji wyborczej albo do rejonowych punktów odbioru protokołów. Przekazywanie protokołów z obwodów bezpośrednio do okręgowej komisji wyborczej należy stosować, jeżeli obwód położony jest blisko jej siedziby, w szczególności w tej samej miejscowości.

Rejonem może być miasto, gmina lub kilka gmin. Wielkość rejonu dostosowuje się do warunków lokalnych, liczby obwodów, dogodności połączeń komunikacyjnych. W dużych aglomeracjach miejskich może być utworzonych kilka punktów odbioru protokołów; ich liczba powinna być dostosowana do liczby obwodów i warunków komunikacyjnych.

Siedziby punktów rejonowych odbioru protokołów należy lokalizować w urzędach miast i gmin, urzędach dzielnic, a w szczególnych wypadkach — w innych budynkach organów administracji samorządowej.

W punktach rejonowych protokoły odbierane są w zapieczętowanych kopertach, za pokwitowaniem. Są one dostarczane bez otwierania kopert okręgowej komisji wyborczej. Przy czynnościach przekazywania kopert z protokołami w rejonach mogą być obecni mężowie zaufania wyznaczeni do obwodowych komisji wyborczych. Ważne jest zapewnienie dyżuru i łączności z członkami poszczególnych obwodowych komisji wyborczych do czasu stwierdzenia przez okręgową komisję wyborczą, że protokół głosowania został sporządzony prawidłowo, i powiadomienie o tym dyżurującego członka komisji obwodowej.

### 3. Zakres stosowania systemu informatycznego

W celu usprawnienia prac związanych z ustaleniem wyników głosowania i wyników wyborów Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 41 ust. 1, art. 164 ust. 6, art. 170 ust. 1 i art. 205 ust. 6 Ordynacji wyborczej określa następujące zasady i sposób wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych:

System informatyczny prowadzenia prac obliczeniowych stosuje się dla wspomagania ustalenia wyników głosowania i wyborów przez okręgowe komisje wyborcze. Wszelkie czynności związane z przygotowaniem organizacyjnym, wdrożeniem i funkcjonowaniem systemu informatycznego podlegają nadzorowi i kontroli odpowiednio Państwowej Komisji Wyborczej i właściwej okręgowej komisji wyborczej.

Zadania związane z wykorzystaniem systemu informatycznego wykonuje Zespół Informatyki Krajowego Biura Wyborczego oraz służby informatyczne przy okręgowych komisjach wyborczych. Oprogramowanie systemu zostanie przygotowane na zlecenie Krajowego Biura Wyborczego i po sprawdzeniu prawidłowości funkcjonowania przekazane wraz z wymaganym osprzętem.

Zastosowanie systemu informatycznego na użytek okręgowej komisji wyborczej służy:

- rejestracji danych liczbowych zawartych w protokołach głosowania w obwodach i kontroli zgodności arytmetycznej tych danych,
- ustaleniu wyników głosowania w okręgu wyborczym (zsumowaniu danych liczbowych z protokołów głosowania ze wszystkich obwodów) i ich wydrukowaniu,

- wykonaniu obliczeń niezbędnych do ustalenia wyników wyborów w okręgu wyborczym,
- przekazaniu (teletransmisji) wyników głosowania i wyników wyborów do Państwowej Komisji Wyborczej.

Wszystkie czynności dotyczące wprowadzania danych oraz obliczeniowe będą wykonywane w siedzibie okręgowej komisji wyborczej i pod nadzorem tej komisji.

Bezpośredni nadzór merytoryczny i organizacyjny nad funkcjonowaniem systemu informatycznego wspomagającego pracę okręgowej komisji wyborczej będzie sprawował pełnomocnik do spraw informatycznej obsługi wyborów, zwany dalej „pełnomocnikiem informatycznym”, pod bezpośrednim nadzorem przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej.

### 4. Przyjmowanie protokołów głosowania od obwodowych komisji wyborczych

Okręgowa komisja wyborcza tak organizuje swoją pracę, aby z chwilą zakończenia głosowania była gotowa do przyjmowania protokołów od obwodowych komisji wyborczych.

Przy przekazywaniu okręgowej komisji protokołów głosowania z obwodów mogą być obecni mężowie zaufania wyznaczeni do okręgowej komisji wyborczej (art. 154 ust. 3), a także mężowie zaufania wyznaczeni do obwodowej komisji wyborczej, jeżeli przybyli do siedziby okręgowej komisji razem z przewodniczącym komisji obwodowej. Przy dalszych czynnościach w okręgowej komisji wyborczej uczestniczą mężowie zaufania zgłoszeni do okręgowej komisji.

Stosownie do art. 154 ust. 3 i odpowiednio art. 164 ust. 5, 167 ust. 2, 168 ust. 4, 205 ust. 5 i 206 ust. 2 Ordynacji wyborczej funkcję mężów zaufania przy okręgowej komisji wyborczej pełnią pełnomocnicy wyborczy komitetów wyborczych lub osoby przez nich upoważnione do zgłoszenia listy okręgowej lub kandydata na senatora. Jeżeli do pełnienia funkcji męża zaufania została wyznaczona inna osoba niż zgłaszająca listę bądź kandydata na senatora, przy czynnościach wskazanych w tych przepisach pełni ona funkcję osoby zgłaszającej listę lub kandydata.

Przyjmując protokoły głosowania z obwodów, okręgowa komisja wyborcza sprawdza, czy znajdują się one w zapieczętowanych kopertach. Wpływ każdego protokołu odnotowuje się na przygotowanym wcześniej wykazie obwodów głosowania, następnie protokół sprawdza się pod względem poprawności jego sporządzenia, zwracając uwagę, czy prawidłowo wpisano numer okręgu i obwodu, czy dane o liczbie uprawnionych do głosowania są identyczne w obu protokołach (Sejm, Senat), czy protokół jest podpisany przez wymaganą liczbę członków komisji (co najmniej przez połowę składu komisji) i czy jest opatrzony właściwą pieczęcią. W razie wniesienia do protokołu zarzutów przez mężów zaufania należy sprawdzić, czy obwodowa komisja ustosunkowała się do zarzutów.

Tak sprawdzony protokół komisja przekazuje pełnomocnikowi informatycznemu w celu potwierdzenia arytmetycznej zgodności danych liczbowych.

Dane liczbowe z protokołów głosowania są dwukrotnie rejestrowane (wprowadzane do systemu informatycznego) przez dwóch różnych operatorów na dwóch stanowiskach.

System informatyczny już przy pierwszym wprowadzeniu danych dokonuje oddzielnie sprawdzenia, czy zostały spełnione określone niżej warunki arytmetyczne w protokołach głosowania do Sejmu i do Senatu.

## **5. Warunki poprawności arytmetycznej danych liczbowych w protokołach głosowania w obwodach podlegające sprawdzeniu w systemie informatycznym**

Warunki arytmetyczne dotyczące danych w protokołach głosowania w wyborach do Sejmu i do Senatu podzielono na dwa rodzaje:

- warunki konieczne, które muszą być spełnione bezwzględnie,
- warunki dodatkowe, które powinny być spełnione, ale w szczególnych okolicznościach mogą być niezachowane.

Ponadto zdefiniowano warunki, które służą sprawdzeniu zgodności niektórych danych liczbowych z protokołu głosowania na okręgowe listy kandydatów na posłów i na kandydatów na senatorów w danym obwodzie.

### **A. Wybory do Sejmu**

#### **Warunki konieczne**

Wymienione niżej warunki muszą być bezwzględnie spełnione; ich naruszenie wskazuje na błędne ustalenie wyników głosowania w obwodzie lub wadliwe sporządzenie protokołu głosowania.

- 1) Wszystkie dane liczbowe o wynikach głosowania są liczbami całkowitymi nieujemnymi.
- 2) Liczba kart wydanych wyborcom nie może być większa od liczby wyborców uprawnionych do głosowania.
- 3) Liczba kart do głosowania wyjętych z urny musi być równa sumie liczby kart nieważnych i liczby kart ważnych.
- 4) Liczba kart ważnych wyjętych z urny musi być równa sumie liczby głosów nieważnych z ważnych kart do głosowania i liczby głosów ważnych z ważnych kart do głosowania wyjętych z urny.
- 5) Liczba głosów ważnych z ważnych kart do głosowania musi być równa sumie liczb głosów ważnych oddanych na wszystkie okręgowe listy kandydatów.

6) Jeżeli na liście nie ma kandydatów skreślonych, liczba głosów ważnych oddanych na listę musi być równa sumie liczb głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów z tej listy.

7) Jeżeli na liście jest co najmniej jeden kandydat skreślony, liczba głosów ważnych oddanych na listę nie może być mniejsza od sumy liczb głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów z tej listy.

8) Przy nazwiskach kandydatów skreślonych nie może być wpisana żadna liczba.

9) Listy skreślone nie otrzymują głosów ważnych; są oznaczone w protokole jako unieważnione.

10) Liczba w rubryce „Razem” głosów oddanych na kandydatów z listy okręgowej musi być równa sumie liczb głosów oddanych na poszczególnych kandydatów z tej listy.

#### **Warunki dodatkowe**

Wymienione niżej warunki powinny być spełnione, jednak w wyjątkowych okolicznościach możliwe jest ich niedotrzymanie. W takiej sytuacji obwodowa komisja wyborcza powinna dołączyć do protokołu wyjaśnienia, podając przypuszczalną przyczynę niedotrzymania tych warunków.

11) Liczba kart do głosowania otrzymanych przez komisję powinna być równa sumie liczby kart niewykorzystanych oraz liczby wyborców, którym wydano karty do głosowania.

12) Liczba kart wyjętych z urny powinna być równa liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania.

13) Liczba kart ważnych wyjętych z urny nie powinna być większa od liczby wyborców, którym wydano karty do głosowania.

14) Liczba kart ważnych wyjętych z urny nie powinna być większa od liczby wyborców uprawnionych do głosowania.

### **B. Wybory do Senatu**

#### **Warunki konieczne**

Poniższe warunki muszą być bezwzględnie spełnione; ich naruszenie wskazuje na błędne ustalenie wyników głosowania w obwodzie lub wadliwe sporządzenie protokołu wyników głosowania.

Do wyników głosowania w wyborach do Senatu stosuje się warunki od 1 do 3 oraz warunek 8 zdefiniowane dla wyników głosowania w wyborach do Sejmu. Ponadto obowiązują następujące warunki:

15) Liczba kart ważnych wyjętych z urny musi być równa sumie liczby kart ważnych z głosami nieważnymi i liczby kart ważnych z głosami ważnymi.

- 16) Suma liczb głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów musi być nie mniejsza niż liczba kart ważnych z głosami ważnymi.
- 17) Suma liczb głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów nie może być większa niż łożyczyn liczby kart ważnych z głosami ważnymi i liczby mandatów w danym okręgu wyborczym.
- 18) Liczba głosów ważnych oddanych na kandydata nie może być większa niż liczba kart ważnych z głosami ważnymi.
- 19) Liczba głosów „Razem” oddanych na wszystkich kandydatów musi być równa sumie liczb głosów oddanych na poszczególnych kandydatów.

#### Warunki dodatkowe

Poniższe warunki powinny być spełnione, jednak w wyjątkowych okolicznościach może się zdarzyć, że zostaną niedotrzymane. W takiej sytuacji obwodowa komisja wyborcza powinna dołączyć do protokołu wyjaśnienia, podając przypuszczalną przyczynę przekroczenia tych warunków.

Do wyników głosowania w wyborach do Senatu stosuje się warunki od 11 do 14 zdefiniowane dla wyników głosowania w wyborach do Sejmu.

#### Warunki zgodności danych

Poniższe warunki określają arytmetyczną zgodność danych liczbowych pochodzących z protokołów głosowania w obwodzie w wyborach do Sejmu i do Senatu. Poniższy warunek musi być spełniony:

- 20) Liczba wyborców uprawnionych do głosowania w wyborach do Sejmu musi być równa liczbie wyborców uprawnionych do głosowania w wyborach do Senatu w tym samym obwodzie głosowania.

Ponadto powinny być spełnione następujące warunki (aczkolwiek może się zdarzyć, że zostaną one niedotrzymane):

- 21) Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania w wyborach do Sejmu, powinna być równa liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania w wyborach do Senatu, w tym samym obwodzie głosowania.
- 22) Liczba wyborców uprawnionych do głosowania podana w protokole nie powinna różnić się o więcej niż 10% od liczby wyborców uprawnionych do głosowania w tym samym obwodzie ustalonej przed dniem głosowania.

Po wprowadzeniu danych z protokołów system sprawdza wszystkie warunki arytmetyczne. W przypadku stwierdzenia błędów system informuje o tym operatora, wymieniając konkretne przekroczone warunki, oraz generuje raport błędów, który jest drukowany. Raport zawiera dokładne informacje identyfikujące

protokół oraz szczegółowy opis warunków, które nie zostały dotrzymane.

Jeżeli wystąpiło chociaż jedno naruszenie warunku koniecznego, dane nie zostają zapisane w systemie.

Jeżeli zostały przekroczone jedynie warunki dodatkowe, to dane z protokołu zostają zapisane warunkowo — oznaczone jako przekraczające warunki arytmetyczne; przewodniczący okręgowej komisji wyborczej może zatwierdzić dane i umożliwić ich powtórne wprowadzenie lub podjąć decyzję o konieczności sprostowania protokołu przez komisję obwodową i o usunięciu danych z systemu.

W wypadku gdy nie stwierdzono błędów, dane są zapisywane w systemie i możliwe jest ich powtórne wprowadzenie przez drugiego operatora. W czasie wprowadzania danych przez drugiego operatora system sygnalizuje każdą rozbieżność danych, nie podając jednak, jaka liczba powinna być wprowadzona w miejsce liczby różniącej się od wprowadzonej przez pierwszego operatora. Usunięcie błędu umożliwia dalsze wprowadzanie danych.

#### **6. Sporządzenie protokołu głosowania w okręgu wyborczym w wyborach do Sejmu oraz protokołu wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgu wyborczym**

Po sprawdzeniu w systemie informatycznym protokół jest zwracany okręgowej komisji przez pełnomocnika informatycznego wraz z potwierdzeniem jego zgodności arytmetycznej i, jeżeli nie zawiera on wad, okręgowa komisja zawiadamia obwodową komisję o przyjęciu protokołu. W wypadku stwierdzenia nieprawidłowości w protokole okręgowa komisja wskazuje je na piśmie i ustala sposób ich usunięcia, informując o tym niezwłocznie właściwą komisję obwodową. Usunięcie nieprawidłowości może polegać w szczególności na: sporządzeniu nowego protokołu głosowania w obwodzie, naniesieniu na już sporządzony protokół poprawek i ich parafowaniu przez obwodową komisję wyborczą oraz opatrzeniu pieczęcią, uzupełnieniu danych w protokole (np. podpisów członków komisji obwodowych). Powyższe odnosi się również do czynności wykonywanych przez komisję obwodową w wyniku działań pełnomocnika okręgowej komisji wyborczej do sprawdzenia zgodności arytmetycznej wyników głosowania.

Na żądanie mężów zaufania okręgowa komisja wyborcza może zlecić wykonanie wydruków kontrolnych z kilku wskazanych przez nich obwodów głosowania w celu porównania danych z protokołami. Mężowie zaufania mogą otrzymać kopie wydruków sprawdzonych w ten sposób protokołów. Ograniczenie ilości protokołów sprawdzanych z wydrukami jest podyktowane względami organizacyjnymi.

Po zarejestrowaniu w systemie informatycznym danych ze wszystkich protokołów głosowania sporządza się wydruk zestawienia wyników głosowania w okręgu wyborczym. W wydruku zawarte są wszystkie dane liczbowe potrzebne do sporządzenia protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym.

Okręgowa komisja może sprawdzić dane zawarte w wydruku z wyliczeniami dokonany innymi metodami; jeżeli dane z wyliczeń dokonanych w różny sposób nie są identyczne, należy wyjaśnić i usunąć przyczynę rozbieżności.

Następnie okręgowa komisja wyborcza sporządza, w 2 egzemplarzach:

- protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym (art. 164 ust. 1 Ordynacji wyborczej) oraz
- protokół wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgu wyborczym (art. 205 ust. 1 Ordynacji wyborczej).

Mężowie zaufania mogą wnieść zarzuty do protokołów. Okręgowa komisja ustosunkowuje się do nich w odpowiedniej rubryce protokołu albo w dołączonym do protokołu odrębnym dokumencie.

## 7. Przekazanie do Państwowej Komisji Wyborczej wyników głosowania w okręgu w wyborach do Sejmu

Niezwłocznie po sporządzeniu protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym dane z protokołu obejmujące: liczbę głosów ważnych i liczby głosów ważnych oddanych na każdą listę okręgową oraz liczby głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów z każdej listy są transmitowane systemem elektronicznym do Państwowej Komisji Wyborczej. Przy transmisji tych danych mogą być obecni mężowie za-

ufania. Po dokonaniu transmisji tekst protokołu przekazuje się faksem (pod numer wskazany przez Krajowe Biuro Wyborcze); każda strona protokołu powinna być oznaczona numerem okręgu wyborczego w celu umożliwienia właściwej i szybkiej ich identyfikacji i uniknięcia pomyłek (art. 164 ust. 6 i 7).

Po otrzymaniu (systemem elektronicznym) wstępnej informacji z Państwowej Komisji Wyborczej, które listy okręgowe spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów w okręgu wyborczym, okręgowa komisja dokonuje wstępnych obliczeń podziału mandatów (sporządza wstępny wydruk zestawienia wyników głosowania i podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy) oraz oczekuje na zawiadomienie z Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w art. 165 ust. 2, które jest przesyłane do okręgowej komisji wyborczej faksem.

## 8. Podział mandatów pomiędzy uprawnione listy okręgowe

Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa wyżej, okręgowa komisja wyborcza dokonuje w sposób określony w art. 166 podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy, sporządzając zestawienie wyników głosowania i podziału mandatów (w 2 egzemplarzach). Przy tych czynnościach komisja może korzystać ze wspomaganie systemu informatycznego. Okręgowa komisja wyborcza sporządza zestawienie wykazujące sposób podziału mandatów pomiędzy listy okręgowe. Wzór zestawienia i wyliczenia ilorazów wyborczych zamieszczono poniżej.

### Okręg wyborczy nr ..... do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

W .....  
(siedziba okręgowej komisji wyborczej)

obejmujący ..... mandatów  
(liczba)

### Zestawienie wyników głosowania i podziału mandatów pomiędzy okręgowe listy kandydatów na posłów

Sporządzono dnia ..... 200... r. przez Okręgową Komisję Wyborczą

W .....

1. Na podstawie zawiadomienia Państwowej Komisji Wyborczej, które listy okręgowe spełniają warunek uprawniający do uczestniczenia w podziale mandatów, Okręgowa Komisja Wyborcza stwierdza, że uprawnione do uczestniczenia w podziale mandatów w okręgu są następujące listy okręgowe:

Lista nr ..... zgłoszona przez .....

Lista nr ..... zgłoszona przez .....

Lista nr ..... zgłoszona przez .....

.....

2. Wyliczenie ilorazów wyborczych (art. 166 ust. 1 pkt 1 Ordynacji wyborczej) oraz przypadających mandatów dla uprawnionych list okręgowych jest następujące:\*

|                                                                                               |                                                                                               |                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Lista nr .....<br>Liczba głosów ważnych<br>oddanych na tę listę<br><br>$x =$ .....            | Lista nr .....<br>Liczba głosów ważnych<br>oddanych na tę listę<br><br>$x =$ .....            | Lista nr .....<br>Liczba głosów ważnych<br>oddanych na tę listę<br><br>$x =$ .....            |
| Wyliczony iloraz:<br>$x : 1,4 =$ .....<br>$x : 3 =$ .....<br>$x : 5 =$ .....<br>$x : =$ ..... | Wyliczony iloraz:<br>$x : 1,4 =$ .....<br>$x : 3 =$ .....<br>$x : 5 =$ .....<br>$x : =$ ..... | Wyliczony iloraz:<br>$x : 1,4 =$ .....<br>$x : 3 =$ .....<br>$x : 5 =$ .....<br>$x : =$ ..... |

3. Szereg kolejno największych liczb (ilorazów wyborczych) jest następujący:\*

- 1) ..... odpowiada liście nr .....
- 2) ..... odpowiada liście nr .....
- 3) ..... odpowiada liście nr .....
- ..... odpowiada liście nr .....

4. Komisja stwierdza, że w okręgu wyborczym mandaty przypadają następującym listom, które uzyskały największe ilorazy wyborcze:

- ..... mandat(y) dla listy nr\*\* .....  
 (liczba)
- ..... mandat(y) dla listy nr .....
- ..... mandat(y) dla listy nr .....
- ..... mandat(y) dla listy nr .....

5. Wobec uzyskania równych ilorazów wyborczych (art. 166 ust. 2) przez listę nr ....., listę nr ....., listę nr .....

- a) mandat(y) przyznano liście nr ....., liście nr ....., liście nr ....., na którą(e) oddano najwięcej głosów ważnych,\*\*
- b) mandat(y) przyznano liście nr ....., liście nr ....., liście nr ....., na którą(e) oddano taką samą liczbę głosów ważnych, lecz która(e) uzyskała(y) najwięcej głosów ważnych w większej liczbie obwodów głosowania.\*\*

Przy sporządzaniu zestawienia obecni byli:

- |                                       |                   |
|---------------------------------------|-------------------|
| 1) .....                              | .....             |
| (nazwisko, imiona; funkcja w Komisji) | (podpis)          |
| 2) .....                              | .....             |
| 3) .....                              | .....             |
| 4) .....                              | .....             |
| 5) .....                              | .....             |
| 6) .....                              | .....             |
| 7) .....                              | .....             |
| 8) .....                              | .....             |
| 9) .....                              | .....             |
| 10) .....                             | .....             |
| 11) .....                             | .....             |
|                                       | (pieczęć Komisji) |

\* Wyliczenia ilorazów wyborczych dokonuje się w liczbie równej liczbie mandatów w okręgu wyborczym, powiększonej o 4 ilorazy.

\*\* Listy wymienić według kolejności ich numerów.

\*\*\* Niepotrzebne skreślić.

**9. Sporządzenie protokołu z wyboru posłów w okręgu wyborczym i protokołu wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgu wyborczym oraz przekazanie ich do Państwowej Komisji Wyborczej**

Okręgowa komisja wyborcza, uwzględniając liczbę mandatów przypadających poszczególnym listom, ustala — w sposób określony w art. 167 — którzy kandydaci uzyskali mandaty w okręgu wyborczym.

W wypadku konieczności losowania mandatu (art. 167 ust. 2) losowanie przeprowadza się w obecności członków okręgowej komisji wyborczej w następujący sposób: Przewodniczący komisji wyznacza termin i miejsce losowania, powiadamiając o tym męża zaufania reprezentującego daną listę. Do urny (pojemnika) należy włożyć identyczne pojemniki lub koperty zawierające w środku kartki z nazwiskiem i imieniem uprawnionych kandydatów; wskazana przez przewodniczącego osoba wylosowuje kartkę i odczytuje wylosowanego kandydata, okazując treść kartki obecnym. Przebieg i wyniki losowania odnotowuje się w protokole wyników wyborów.

Po ustaleniu, którzy kandydaci uzyskali w okręgu wyborczym mandaty z uprawnionych list, komisja sporządza w 2 egzemplarzach protokół z wyborów posłów w okręgu wyborczym. Przy ustalaniu wyników wyborów i sporządzeniu protokołu mogą być obecni mężowie zaufania, którym przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów. Dane z protokołu są transmitowane do Państwowej Komisji Wyborczej, a następnie protokół jest przesyłany faksem (pod numer wskazany przez Krajowe Biuro Wyborcze).

Okręgowa komisja wyborcza sporządza w 2 egzemplarzach protokół wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgu. Dane z tego protokołu niezwłocznie po jego sporządzeniu okręgowa komisja przekazuje do Państwowej Komisji Wyborczej systemem elektronicznym (art. 205 ust. 6). Po ich transmisji

przekazuje się faksem tekst protokołu (pod te same numery, co protokół do Sejmu).

**10. Podanie do publicznej wiadomości wyników głosowania i wyborów oraz przekazywanie protokołów Państwowej Komisji Wyborczej**

Okręgowa komisja wyborcza po przekazaniu faksem do Państwowej Komisji Wyborczej protokołów, o których mowa w pkt 9, i uzyskaniu potwierdzenia od Państwowej Komisji Wyborczej prawidłowości ustalenia wyników wyborów posłów i senatorów (art. 171 i 208 Ordynacji wyborczej) niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania i wyniki wyborów do Sejmu i do Senatu (art. 169, art. 207). Podanie wyników następuje przez wywieszenie informacji obejmującej dane z protokołów, o których mowa w art. 168 ust. 2 i art. 203 ust. 1.

Okręgowa komisja wyborcza przekazuje niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej po jednym egzemplarzu protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym, protokołu wyborów posłów w okręgu wyborczym wraz z zestawieniem wyników głosowania i podziału mandatów pomiędzy okręgowe listy oraz protokołu wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgu wyborczym. Wraz z protokołami przekazuje się wykaz zarzutów wniesionych przez pełnomocników oraz stanowisko zajęte przez komisję wobec tych zarzutów. Z protokołami przekazywane są także nośniki informatyczne z zarejestrowanymi danymi z protokołów oraz z wydruków sporządzonych w okręgu.

Przekazywane dokumenty są dostarczane w kopertach zaklejonych i opieczętowanych na wszystkich złączach; doręcza je Państwowej Komisji Wyborczej przewodniczący okręgowej komisji wyborczej bądź osoba pisemnie przez niego upoważniona.

Pozostałe dokumenty z wyborów okręgowa komisja wyborcza przekazuje dyrektorowi delegatury wojewódzkiej Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.